

LBRIS

We know
books

Sfântul Ioan Botezătorul

Slava smereniei

Ediție îngrijită de
Natalia Lozan

București

 editura
ORTODOXIA

Cuprins

Sfântul Ioan Botezătorul - Slava smereniei	5
Sfântul Ioan Botezătorul îndrumătorul spre pocăință și ajutorul în încercări	29
Mărturii ale ajutorului Sfântului Ioan Botezătorul	31

Sfântul Ioan Botezătorul

Slava smereniei

„Să privim des, des acest chip măreț, dar totodată atât de omenesc al Botezătorului, și să învățăm cum trăiește omul adevărat, întreg, și să încercăm, măcar puțin, să trăim astfel, din toată puterea noastră, chiar dacă e puțină, dar până la ultima picătură a vieții noastre.”

Mitropolitul Antonie de Souroj

Sfântul Ioan Botezătorul este, după cuvântul Mântuitorului, „cel mai mare dintre cei născuți din femeie” (Matei 11, 11). Viața lui este o mărturie a simplității, a înfrânării

și a rugăciunii curate, trăită cu o smerenie pe care puțini și-o pot măcar imagina, darămite atinge. Tradiția și iconografia ni-l arată adesea aproape de Maica Domnului, amândoi mijlocind înaintea Tronului ceresc pentru întreaga lume. În persoana lui îl descoperim nu doar pe profetul Vechiului Legământ, ci pe Înaintemergătorul Domnului, cel care a pregătit inimile oamenilor pentru întâlnirea cu Hristos.

Sfântul Ioan este, după Hristos, persoana cea mai des pomenită în Sfânta Scriptură. Despre el avem mărturii de la zămislire până la moarte, lucru rar întâlnit chiar și între Sfinți. Mai mult, Ioan Botezătorul este singura personalitate a Noului Testament despre care există și mărturii istorice sigure. Istoricul iudeu Iosif Flaviu (cca. 37–100 d.Hr.) îl descrie, în lucrarea sa „Antichități iudaice”, ca pe un om blând și milostiv, care aduna mulțimi. El relatează și despre botezul propovăduit de Ioan, precum și despre motivele pentru care

Irod Antipa a poruncit uciderea sa.

Ioan este icoana „slavei smerite”. El se micșorează pentru ca Hristos să se mărească; nu se pune niciodată pe sine în prim-plan, ci devine transparent, pentru ca lucrarea lui Dumnezeu să se arate prin el. Înaintemergătorul ne arată că smerenia nu este slăbiciune, ci o putere lăuntrică uriașă: puterea de a te da pe tine însuși la o parte, pentru ca Dumnezeu să fie slăvit.

„Iată pildă minunată: Ioan. Atunci când oamenii erau gata să recunoască în el însuși pe Mesia cel așteptat, el a zis: «Nu! Ci este Altul, Care vine înaintea mea, El este Mântuitorul lumii!» (Ioan 1, 27–29). Cât de des se întâmplă pe pământ ca aceia ce au primit stăpânire mare asupra multor oameni să se socotească singurii vrednici de o astfel de stăpânire! Dar iată că Sfântul Ioan a aflat în sine puterea de a tăgădui acest rol și de a trăi înсуflat de viziunea lui Hristos” spunea Sfântul Sofronie Saharov.

Aceasta este adevărata măreție: a sluji fără a căuta slavă, a iubi fără a cere răsplată. Într-o lume care ne învață să ne afirmăm și să ne impunem, pilda Sfântului Ioan Botezătorul ne arată că adevărata împlinire vine din a-L pune pe Hristos în centrul vieții noastre. Fericirea nu înseamnă a avea mulți ucenici, influență sau renume, ci a îndruma oamenii către Dumnezeu. În aceasta stă adevărata slavă a smereniei a lui Ioan Botezătorul – o slavă care nu trece, ci rămâne și luminează inimile.

După cum ne arată Părintele Petroniu Tănase, între Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul și Nașterea Domnului există o legătură tainică: prima pregătește lumina inimilor oamenilor, iar a doua o luminează pe deplin: "La 21 iunie are loc solstițiul de vară, cumpăna vremii: din acest moment, ziua începe să se micșoreze, iar noaptea să crească. Imediat după această cumpănă a anului, Biserica prăznuiește Nașterea Sfân-

tului Ioan Botezătorul – un eveniment cu adâncă semnificație.

Anul are și o a doua cumpănă, la 21 decembrie, când noaptea atinge punctul ei cel mai lung, iar de atunci zilele încep să crească. După această ruptură a timpului urmează o altă mare sărbătoare, o altă naștere: Nașterea Domnului Hristos.

La prima vedere, cele două prăznuiri par legate doar prin distanța de șase luni dintre ele. În realitate, între Nașterea Înaintemergătorului și Nașterea Mântuitorului există o legătură tainică și dumnezeiască. Când se naște Ioan, lumina zilei începe să scadă; când Se naște Hristos, lumina crește din nou. Nu este o simplă coincidență, ci un semn văzut al lucrării lui Dumnezeu în istorie: Ioan vine ca să pregătească inimile oamenilor pentru Hristos, iar Hristos vine ca să lumineze lumea."

Mântuitorul Iisus Hristos își începe lucrarea publică în momentul în care Sfân-

tul Ioan își încheia misiunea. Dar această „micșorare” nu este o pierdere, ci o împlinire — o bucurie adâncă născută din credința, din recunoașterea faptului că se împlinește voia lui Dumnezeu și că lumina harului se revarsă acum prin Hristos, Mesia cel îndelung așteptat.

Sfântul Evanghelist Luca își începe Evanghelia cu o mărturie limpede: „Am hotărât să-ți povestesc, iubite Teofile, totul de la început și cu rânduială”. Pentru el, începutul nu este Nașterea Domnului, ci zămislirea Sfântului Ioan Botezătorul.

„În zilele lui Irod cel Mare, regele Iudeii, era un preot cu numele Zaharia, din ceata lui Abia. El avea o soție din neamul lui Aaron, numită Elisabeta. Amândoi erau drepecți înaintea lui Dumnezeu și păzeau cu credincioșie toate poruncile și rânduielile Domnului. Dar nu aveau copii, fiindcă Elisabeta era stearpă, iar amândoi erau înaintați în vârstă” (Luca 1, 5-7).

Tonul acestei istorisiri este aproape de un basm sacru: o familie dreaptă, în vârstă și fără copii, primește vestea unei nașteri minunate. Povestea amintește de Avraam și Sara, dar se petrece într-un timp nou, cel al împlinirii. În mijlocul sterpiciunii, acolo unde nu mai există nădejde omenească, se descoperă lucrarea lui Dumnezeu — Cel ce poate aduce viață acolo unde viața părea pierdută.

Pentru Zaharia, preot al lui Israel, lipsa copiilor era o rușine și o durere adâncă. El se simțea nevrednic în fața neamului său, căci din seminția lui Aaron trebuia să se nască un moștenitor care să ducă mai departe slujirea preoțească. Și totuși, tocmai din această neputință se va naște cel mai mare dintre Proroci.

Sfântul Ioan Botezătorul este cel mai cinstit dintre Sfinții Bisericii, după Maica Domnului. Niciun alt bărbat sfânt nu s-a învrednicit de o asemenea preaslăvire. El este

Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului, omul care a pregătit inimile oamenilor pentru venirea lui Mesia și care a arătat lumii pe Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu.

Ioan este numit „Înaintemergător” pentru că a venit înaintea lui Hristos, vestind apropierea Împărăției și chemând poporul la pocăință. Este numit „Botezător” pentru că el l-a botezat pe Domnul în apele Iordanului și săvârșea botezul iudeilor, prin afundare și spălare, ca semn al curățirii sufletului.

Cântările Bisericii îl numesc „steaua strălucitoare a dimineții”, care vestește răsăritul Soarelui duhovnicesc – Hristos. Viața sa, descrisă în Sfintele Evanghelii și completată de Sfânta Tradiție, rămâne un model al curăției, al tăriei duhovnicești și al slujirii neclintite.

Viitorul proroc al Domnului a trăit la cumpăna veacurilor, arătând lumii biruința duhului asupra trupului și chemând-o la pocăință.

Nașterea lui Ioan Înaintemergătorul este, astfel, începutul Bunei Vestiri – primul semn că Dumnezeu lucrează din nou în lume, pregătind inimile oamenilor pentru venirea Mântuitorului.

Data nașterii Sfântului Ioan – 24 iunie – a fost stabilită pe baza mărturiei Sfântului Apostol Luca, potrivit căreia între Hristos și Înaintemergător exista o diferență de șase luni. Ioan s-a născut în cetatea Iutta, situată într-o vale largă pe versantul de jos al munților Iudeii (astăzi Ain Karem). Pe linie maternă, el era rudă cu Iisus Hristos.

Părinții săi erau de vârstă înaintată și nu aveau copii. Când a venit rândul cetei sale preoțești, Zaharia a slujit în Templu. Potrivit unui registru liturgic al Templului din Ierusalim, descoperit printre manuscrisele de la Marea Moartă și datat înainte de secolul I d.Hr., ceata lui Abia slujea în perioada sărbătorii de toamnă Yom Kippur – ziua pocăinței, ispășirii, iertării, ziua judecății. Za-